

Thailand: daadkrachtig tegen covid, onmachtig tegen slachting in het verkeer

Posted on 25 december 2021 by Arnout Jaspers

Tussen het laconieke Zweden en de extreme smetvrees van Australië zit een breed spectrum aan opvattingen over de covid-crisis. Thailand koesterde ruim een jaar de zero-covid illusie, kreeg vervolgens de pandemie toch binnen, en ging recent even open voor onder andere Nederlandse toeristen. Maar onder de dreiging van omicron is de poort al weer dichtgegooid.

In Nederland heeft covid veel heviger gewoed dan in Thailand, maar toch behoorde Nederland vanaf 1 november tot de lijst van 'veilige' landen van waaruit je naar Thailand kon vliegen met een *quarantine exemption*. Daarvóór moest iedereen vanaf de gate meteen in quarantaine, en dan niet zoiets softs als vrijwillige zelf-isolatie, maar minstens een week eenzame opsluiting in een hotelkamer. Daar begon dus vrijwel niemand aan.

Euforie

De *quarantine exemption* hield in dat je met een Thailand Pass QR-code na slechts 1 dag quarantaine en een negatieve PCR-test vrij door Thailand mocht reizen. Die online aanvraag vond ik vanwege alle vereiste bewijsstukken zenuwslopende dan mijn jaarlijkse belastingaangifte. Ik geloofde pas echt dat ik niks vergeten was, toen op het vliegveld van Bangkok het verlossende stempel van *Immigration* in mijn paspoort plofte. Groot was de euforie toen ik een dag later, na de negatieve testuitslag, werd vrijgelaten in Thailand.

Wie zich de ophef nog herinnert rond het Spaanse echtpaar dat op Schiphol voortijdig vertrok uit de verplichte quarantaine die bij nader inzien toch weer niet afdwingbaar bleek: in Thailand laten de autoriteiten niet stelselmatig een loopje met zich nemen. Een Israëliër die deze week uit de quarantaine ontsnapte en positief testte, werd doelwit van een nationale mensenjacht door de Thaise politie, en die ziet nu twee jaar gevangenis tegemoet. Overigens is per 22 december de Thailand Pass wegens de dreiging van omicron alweer *on hold* gezet, dus achteraf bekeken ben ik net op tijd binnen.

Terug naar familie

Wat is er na bijna twee jaar covid-isolatie nog over van de toerismesector? Internationaal toerisme vormde circa 10% van de Thaise economie toen de grenzen dicht gingen. Cijfers zijn voor deze grotendeels informele sector niet beschikbaar, maar het kan niet anders of minstens een miljoen Thais verloren begin 2020 met 1 pennestreek van de regering hun inkomen.

Werkloosheidsuitkeringen of corona-steunpakketten bestaan niet in Thailand; voor de meesten zal de enige optie zijn geweest om terug te gaan naar familie in hun geboortedorp, waar ze althans nog iets te eten hebben. Dat is wel wat anders dan door de nieuwe maatregelen niet op wintersport kunnen. Het bbp van Thailand is in 2020 al met 8% gedaald, en 2021 zal vast nog slechter uitpakken.

Post-apocalyptisch

Inderdaad maken voorheen toeristische hotspots, zoals het backpackergetto Kao San Road in Bangkok, nu een post-apocalyptische indruk: sommige bars zijn weliswaar open, er speelt muziek en er is personeel aanwezig, maar er zijn

nauwelijks gasten. Vrijwel alle straatverkopers zijn verdwenen, en de meeste winkels zijn er dicht. Kao San Road is relatief nog een vrijplaats: toeristen en *locals* moeten bij de ingang hun QR-code laten zien, en kunnen dan als vanouds samenklitten in bars die tot elf uur open mogen blijven.

Elders in Bangkok en Thailand wordt geen onderscheid gemaakt tussen wel- en niet-gevaccineerden, maar zijn de restricties veel strenger. De scholen zijn al heel lang dicht, al is er wel online-onderwijs. In restaurants mocht tot voor kort nergens alcohol geschonken worden, en ze moesten om 9 uur dicht.

Achteloze slordigheid

Op het Thaise sociale leven heeft dat een veel grotere impact dan de sluiting van bars en nachtclubs, want voor Thais is 'uitgaan' vooral een kwestie van met vrienden en familie uit eten gaan, en dan met veel drank erbij heel lang natafelen. Het was onlangs landelijk nieuws toen de politie ver na middernacht honderden gasten van een restaurant arresteerde en aan een verplichte covid-test onderwierp.

Als iemand me vooraf had gevraagd hoe Thailand op een pandemie als deze zou reageren, had ik ze nog voorbij het Zweedse 'laat maar waaien'-model geplaatst. Thais zijn fameus om de achteloze, improviserende slordigheid waarmee ze zich goedmoedig door het leven slaan, zo min mogelijk gehinderd door overheden en regels. In Thailand worden sowieso weinig mensen oud, en boeddhisten weten toch als geen ander dat de dood bij het leven hoort?

Poreuze landsgrenzen

De realiteit is, dat Thailand net als China en andere Zuidoost-Aziatische landen meteen de grenzen dichtgooiden en strenge maatregelen afkondigden. Tot april 2021 klopte de Thaise overheid zich op de borst over dit zero-covid beleid, met slechts een paar snel ingedamde uitbraken en enige tientallen covid-doden.

Tot die tijd had je de onthoofding van de toerismesector nog functioneel kunnen noemen. Maar het onvermijdelijke gebeurde: covid kwam toch binnen via de poreuze landsgrenzen, vooral met Birma, waar door de halve burgeroorlog geen enkel zicht op de pandemie bestaat. Vanaf mei zat Thailand met een epidemie van

eigen bodem die echt geen besmettingen door ingevlogen toeristen meer nodig had.

Permanent een mondkapje

In absolute aantallen is covid in Thailand nu even groot als in Nederland, maar dan op een bevolking van 70 miljoen, terwijl deze golf ruim over zijn hoogtepunt heen is. Zoals in zoveel tropische landen, is de impact van covid hier gematigder dan in Europa en de VS met hun koude winters.

Niettemin zit de angst er goed in. Het meest zichtbaar is dat aan de mondkapjes. Legaal kun je hier geen stap buiten de deur zetten zonder mondkapje op, zelfs niet als je in je eentje op een fiets of brommer zit. Alle winkels en restaurants hebben een infrarood thermometer bij de ingang staan, en ook binnen blijft het mondkapje op totdat je aan tafel zit. Zelfs de presentatoren op de Thaise tv dragen permanent een mondkapje.

Antivaxx-beweging heeft nul invloed

Buiten een mondkapje dragen terwijl er geen mens in de buurt is, heeft overduidelijk geen zin om besmettingen te voorkomen. Toch is de maatregel onomstreden, en iedereen – behalve, af en toe, een westerse coronaverzetsstrijder – houdt zich er aan. Dat geldt niet alleen voor Bangkok en andere grote steden; tot in de kleinste dorpjes is de *compliance* honderd procent.

Vaccinatie is al net zo onomstreden. Mensen zijn sceptisch over het gratis sinovac-vaccin, en wie het kan betalen neemt Pfizer of Moderna in een privé-kliniek, of krijgt die van het bedrijf waar hij of zij werkt, maar de antivaxx-beweging heeft in Thailand nul invloed.

Zotte folklore

Wat betreft de coronamaatregelen lijken de Thais een grote eensgezindheid en gezagsgetrouwheid tentoon te spreiden. Is dat een triomf voor het autoritaire, door generaals aangestuurde bewind? Is een halfzachte polderdemocratie met zijn eindeloze gekrakeel over maatregelen die te streng of te slap zijn, wezenlijk ongeschikt om een epidemie te bestrijden?

Dat staat nog te bezien. Daadkracht is geen garantie voor rationeel beleid. Het leidde ook tot zotte folklore, zoals tot voor kort het verbod voor banken om buitenlands geld om te wisselen, aangezien de biljetten besmet zouden kunnen zijn.

Rationeel bekeken, hadden de reisversoepelingen van 1 november al in mei doorgevoerd kunnen worden, toen covid toch al overal in Thailand aanwezig was. Nog steeds kan, terwijl elke dag duizenden Thais elkaar besmetten, 1 geïnfecteerde loslopende buitenlander reden zijn voor paniekerige koppen in de krant.

Slachting in het verkeer

De beduchtheid voor covid, zowel institutioneel als in het dagelijks leven, staat ook in schril contrast met een andere 'epidemie' die minstens zo ernstig is: de voortdurende slachting die het verkeer in Thailand aanricht. Wie je ook spreekt hier, iedereen heeft naaste familie of een partner die in het verkeer is omgekomen, meestal door een motorongeluk. Het jaarlijkse dodental is naar schatting twintigduizend, net zoveel als de totale covid-sterfte tot nu toe. En de slachtoffers zijn veelal jongeren.

Diezelfde daadkrachtige generaalsoverheid slaagt er maar niet in dit in te dammen, omdat ze de bevolking niet meekrijgt. Een helm dragen op de motor is verplicht, maar zeker de helft doet dit niet, en effectief handhaven doet de politie nergens. Dronken achter het stuur kruipen wordt sociaal gedoogd; alcoholcontroles worden nauwelijks gedaan.

Zelfs in Bangkok heb ik jochies van 15, twee of drie zusje achterop, allen zonder helm op de motor, met zeventig kilometer per uur door het spitsverkeer zien crossen. Daarentegen is roken op de meeste stranden verboden, en daar houden mensen zich wel aan.

Verzet

De gelatenheid waarmee Thais in een *minivan* (particulier busje) stappen bij een van de vele chauffeurs die denken dat ze Max Verstappen zijn, is moeilijk te bevatten, net als dat niemand z'n veiligheidsgordel omdoet. Dat is geen nonchalance, maar verzet: bij een *road block* van de politie gaan de gordels even om, en daarna meteen weer af. Anders dan bij het virus, geldt hier wel het boeddhistische adagium dat dat nu eenmaal je lot is, als je minivan crasht.

De *take home message* is, dat op de risicoperceptie van mensen geen peil te trekken valt, en dat ook een autoritaire overheid daar weinig aan kan veranderen.

Journalist [Arnout Jaspers](#) doet in Wynia's Week een paar keer per maand verrassende observaties over wetenschap, natuur en techniek. Steunt u de broodnodige berichtgeving van Wynia's Week? Donateurs en auteurs maken samen Wynia's Week mogelijk, **ook in het nieuwe jaar 2022**. Doneren kan [HIER](#).
Hartelijk dank!